

להתהנות

גליזון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בכפרי חסידות

לשבוע הבעל"ט
ספה"ק מאור עינים (בראשית)

יום	מד"ה
ראשון	והנה כבר מבואר למעלה
שני	ומודעת זאת
שלישי	ושאלו עוד אסתר
רביעי	בראשית ברא
חמישי	ובכל עובדות שלנו עד ד"ה אף שהאלף

להצטרפות למנוי לחוברת החודשית עד הבית
ניתן להירשם 07474-61616

0722 531 385

השבוע בקו

עבודה שבלב זו תפילה
מרי שבוע עולת שיפור סיווח
במהות עבודת התפילה
מהרה"ר דוד ארי' ראזנבערג שליט"א
מדינת ישראל
ב"היכל המרכזי שלוחה 9

פרשת יתרו תשפ"ד / גליזון רצ"ד

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **רוח אפנו**

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה **דיבורי חסידות**

בני עליה אינם מסיחים דעתם מהשי"ת, והעוסקים בענייני עולם הזה, לפחות חיותם היא רק בהשי"ת

מבואר בתולדות' שיטתו שתי דרגות בעובדי השי"ת. ישנם בני עליה שאינם מסיחים דעתם מהשי"ת ואין להם דבר חוץ מהשי"ת, כי בכל דבר רואים רק אור השי"ת.

וישנם אנשים פשוטים שאף שעוסקים בעולם הזה, ויש להם שייכות לעולם הזה, עם כל זה חיותם האמיתית היא השי"ת, וחשקם הוא רק לחיות עם השי"ת. כי כשלומדים את התורה הקדושה ומקיימים מצוות להידיבק בהשי"ת, הם דבקים שם באמת. ובעולם הזה אף שעוסקים בו, מכל מקום אינם דבקים שם, ולא זה חשקם וחיותם.

ומבאר ש"אנכי ה' אלקיך" (ב.ס) נאמר לבני העליה, שעבודתם היא שאין שום ענין חוץ מהשי"ת. ולפשוטים נאמר "אשר הוצאתך מארץ מצרים", שעבודתם היא לא להיות שקועים במיצר העולם הזה, שלא תהיה חיותם שם, אלא בהשי"ת.

בדרך זו מבאר ה'באר מים חיים' ש"בית יעקב" היינו הפשוטים שבישראל, שעליהם נצטווה משה לומר בלשון רכה (מבואר בראשית רבה כחב. והובא ברש"י), "טעמו רואו כי טוב ה'", שרק עבודת השי"ת היא חיות אמיתית, ורק לזה נאה לחשוך ולהתדבק. ול"בני ישראל", אלו בני העליה, אמר דברים קשים כגידיים שאין להסיח דעת מהשי"ת.

וזהו שכתוב "והייתם לי סגולה מכל העמים" (יש.ה), ודרשו חז"ל "שתהיו קנויים לי". ולכאורה למה לא אמרו שתעבדו אותי, ולמה דווקא "קנויים לי". אלא שעבודת השי"ת היא שרק בזה יהיה עיקר חיותו וחשקו ודבקותו.

וכשאדם ילמד תורה הקדושה בכונה כדי למצוא שם את השי"ת ולהתדבק בו, שהרי השי"ת שוכן בתורתו, כמו שכתוב "אנא נפשי כתביית היבית" (שבת קה), אזי נעשה מקושר בהשי"ת, ומאיר לו אור ה'. וזה מוכח אורו ומעלה אורו.

וכמו שבמעמד הר סיני "פסקה וזהמתן" (שבת קמז) לגמרי ודבקו בתכלית בהשי"ת, כמו כן היום, על אף שנתגשמו על ידי פגם חטא העגל וחזרה הוהמא, אמנם על ידי לימוד התורה הקדושה בכונה הראויה, מודככים יותר ויותר.

מקור: יעוא דרעיון, הדעה והדיבור שע"ה

במוצאי שבת קודש יתרו

אסיפת הצלה

של רבבות ישראל על הסכנה הנוראה של כלי הטכנולוגיה למיניהם
ביהמ"ד הגדול ויזניץ
רחוב תורת חיים בני ברק
בשעה 9:15 בערב
ישא דברים הגה"צ רבי **צבי מאיר זילברברג** שליט"א
להרשמה לניסעות מרחבי ארה"ק: 0733-477-800

הרגל שלו כואבת לי

הקב"ה אוהב לשמוע תפילה של ערבות. איזה קול תפילה נעים ביותר - קול של ערב, קול של יהודי שמתפלל עבור חבריו

הוא מתפלל עבור השכינה הקדושה השוכנת בכל ישראל, ולכן הוא 'ערב' להצלת חבריו לא פחות מחבירו. הוא מתפלל עבורו לא פחות ממנו, הוא שמח בישועתו לא פחות ממנו.

מבאר ה'תפארת שלמה': "והנה זה המדה שנכתב בתורה ל**באר שבע של יתרו שאמר 'ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים, שענין השבח הזה שאמר יתרו הוא מורה על שש ושמה בטובת בני ישראל, ונתן שבח הוהיה עליהם אף על פי שהוא לא היה מזרע ישראל, הנה הוא שמח בטובתם וכישועתם, הנה באמת הוא מדה טובה באדם שראוי להללו בתורה הקדושה. מה שאין כן בהלל הוהיה שאמרו ישראל להקב"ה על גאולתם כול, כי זהו הגאולה של עצמם, ומהו הרבותא. וזהו שכתוב 'ויחד יתרו וגו', שפעל יחוד אותיות, 'ויחד' למעלה על כל הטובה הנ"ל. יתרו לא היה יהודי, ועם כל זה שש ושמה שטוב ליהודים. זאת אומרת שהוא שמח אך ורק שטוב לשכינה הקדושה, שכן הוא עצמו לא היה לו שום רווח מזה. מה שאין כן ישראל, אמנם בהם היתה תשועת השכינה, אבל דווקא משום כך לא ניתן להכיר בשמחתם שהם אכן שמחים בשמחת השכינה, כי סוף כל סוף הם בעצמם ניצלו כן משעבוד לגאולה.**

כל השמחות שלי

כשטוב ליהודי - טוב לשכינה הקדושה. אבל כשאתה שמח עם הבן שנולד לך, זה לא בהכרח אומר שאתה שמח בגלל שהשי"ת שמח, אלא יותר נראה שזו עדיין בגלל היש' הקטן שלך שמח... וזהו זה מגונה מאוד. אבל כשאתה שמח שטוב ליהודים אחרים, כשאתה שואב חיות מכך שיהודים אחרים מצליחים, כשהרגל הכואבת שלו כואבת גם לך, כשהרווח של חברך הוא הרווח שלך - אתה מגלה שאכן הנך יהודי, והשמחה שלך היא שמחת השכינה הקדושה, ולכן כשיהודי בדרום אפריקה הרוויח מיליון דולר - זה נפלא ומשמח כמו שאתה הרוויח, כי אתה מרגיש שהקב"ה משפיע לך' גוטסקייט!

יהודי צריך להיות במצב, שהצרה של האחר תטריד אותו כמו צרתו שלו, עד כדי שכשהלה יושע, הוא בעצמו ירגיש צורך להודות להשי"ת, בדיוק כמו שהלה הודה להשי"ת. וזהו הישועה שלי! וזהו השמחה שלי! להתפלל על השני לא רק כי זו סגולה שי'ענה תחילה", אלא פשוט משום שיהודי זהו - בן השכינה הקדושה - יהיה טוב. הקב"ה רוצה שיהיה לו טוב אז אני רוצה שיהיה לו טוב.

אז מהיום יכול חיים שמואל להשתמש עם הסקרנות והרכילות שלו לגמרי לטובה. כל פעם שהוא שומע שידוך חדש, שמחה חדשה או ח"ו צרה חדשה - לאחר שמטבע הדברים הוא מתעניין בכל מה שקורה - שהוא ירגיש את הצרה או השמחה כאילו זוהי שמחה שלו. בכל צרה - הוא מתפלל להשי"ת. בכל שמחה - הוא פשוט שמח, הוא מודה להשי"ת. לשמוח בטוב ה', לשמוח בטוב ישראל.

חיים שמואל הוא סקרן נורא בטבעו. הוא צריך לדעת כל מה שקורה בסביבתו הקרובה והרחוקה עד מקום שידו אוזנו ועיניו מגיעות. לפלוגי נולד נכד, אלמוני שבר יד, הנכד של הגיס עשה עיסקה טובה, האח של בן דוד שלישי לקח הלוואה, חבר של חבר עובר טיפולים, ובכלל האברך הוא נולד לו בן שלישי...

הוא ידע שהתכונה שלו לא מקבלת אהדה יתירה בסביבה... הוא קלט שזה לא שפוי שהדבר הזה תופס כל כך הרבה מקום בחייו, אבל הוא לא הצליח להשתחרר מזה. כמה שהוא כבר החליט לא להתעניין - כשהגיע ללוח המודעות הוא בלע ברגע את כל השמחות שבת אחת נסדרו לו במוחו - ההוא בת חמישית, ההוא בן שביעי, ההוא תאומים, בלי עין הרע...

אבל אז הוא למד 'תפארת שלמה' פרשת יתרו, והוא הגיע למסקנה שהוא יכול להפוך את התכונה הזאת לעבודה מאירה ונפלאה.

קול של 'ערב'

ה'תפארת שלמה' מקשה קושיא איתנה: למה אנחנו כל כך מתפעלים מדברי ההודיה של יתרו, עד שהתורה הקדושה כותבת את זה בפרוטרוט, "ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים". ובלשון קדשו: "והנה יש להתבונן מהו הרבותא של שבח הזה של יתרו שנכתב בתורה, מה שלא נכתב כמוהו מכל בני ישראל, שבלי ספק אלף תודות כמוהו אמרו בני ישראל אחרי הגאולה ולא נכתבו בתורה?".

ומתוך ה'תפארת שלמה', שהיה משהו בהודיה של יתרו שלא היה יכול להיות בהודיה של ישראל. "אך הנה כתיב 'השמיעני את קולך כי קולך ערב' וגו' - הכוונה בזה ע"ד שכתוב 'כי עבדך ערב את נערי' וגו', דהנה כן הוא העיקר מה שמתפלל האדם על חבריו ושש ושמה בישועתו, כמו שכתוב 'ושמחת עולם על ראשם' - שהשמחה של כל העולם כשאחרים בטובה הוא על ראשם. כי אם האדם אינו משגיח ומתפלל רק על עצמו ושמה הוא רק בטובת עצמו - הנה זה מגונה מאד. אבל דרך הצדיקים הישירים הוא לחלות ולצפות על טובת חבריו, ולהתחייב את עצמו עבור מתפלל. והנה זהו בחינת הערבות של בני ישראל, שכל ישראל ערבים זה בזה, כמו הערב שמחייב את עצמו לשלם תחת הלוה... זהו 'השמיעני את קולך כי קולך ערב' - כאשר אתה מתפלל בבחי' 'ערב' בעד זולתו".

הקב"ה אוהב לשמוע תפילה של ערבות. איזה קול תפילה נעים ביותר - קול של ערב, קול של יהודי שמתפלל עבור חבריו, קול של יהודי שמודה להשי"ת על שמחת חבריו. ולמה? משום שכאדם עובר מתפלל רק על עצמו, הוא כאילו מחשיב את עצמו לייש' נפרד, וזה פשוט מגונה. כשאדם מתפלל גם על חבריו, הוא מגלה שזה נובע מתוך הדאגה הכללית לכנסת ישראל,

שבת טהרנו

איזה 'הכנה' עושים ל'שבת טהרנו'? למה כל אחד זקוק לכח 'ללחום' מול הפגעים?

אברהם יצחק: א גוט יאר. מה שלום המשפיע?

משפיע: ברוך הוא וברוך שמו.

אברהם יצחק: אני רואה שהמשפיע עסוק היום. יהיה זמן לדבר היום? אולי כדאי לבוא מאוחר יותר או אפשר אולי לדחות את השיחה למחר?

משפיע: אני אכן עסוק, אבל אני חושב שהשיחה שלנו היום יכולה להיות על הנושא שבה אני עסוק, אולי אשתף אותך בעניינים העומדים על פרקי.

אברהם יצחק: מעניין... איזה עניינים יש? מה אני יכול לעזור?

משפיע: הנושא הוא 'שבת טהרנו'. כלל ישראל עורך 'שבתות טהרנו' במשך השבועות של שבוביים. כל קהילה בוחרת לי שבת אחת להתחזק ולהתעורר בענייני טכנולוגיה.

אברהם יצחק: אה כן, ראיתי כמה מודעות... אבל רגע, זה כבר השבת הזאת?

משפיע: לא לא. אצלינו בקהילה זה יהיה בשבוע הבא בשבת 'פרשת משפטים' הבעל"ט. אבל אני עסוק כבר עכשיו בהכנות לשבת הזאת.

זה קשור גם אלי?

אברהם יצחק: הכנות לשבת טהרנו? אף פעם לא שמעתי. מה צריך להתכונן לזה? אבל רגע, בעצם מה זה בכלל 'שבת טהרנו'? מה זה בכלל קשור אלי? זה קשור בכלל לבחורים?

משפיע: בוודאי זה קשור גם לבחורים. לכן אמרתי שאולי אשתף אותך קצת בעניינים סביב זה.

אברהם יצחק: נו, אם המשפיע טוען שזה שייך גם לבחורים אני מוכן לשמוע. כי בעצם עד כמה שאני יודע - זה בכלל לא שייך אלי. אין לי ברוך השם שום כלי אסור, ואפילו לא הזדמן לי לעמוד ב'אמות של כלי כזה! ברוך השם שאין לי אפילו יצר הרע לזה... אני לא רואה איך הנושא הזה קשור אלי.

משפיע: אני שומע. אבל לפני שאגיד לך מה שלדעתי כן שייך אליך, אני רוצה להגיד לך שאחד מהדברים הנוחצים ביותר בכל המערכה הזאת של טכנולוגיה, היא לעשות לפחות פעם אחת בשנה התעוררות גדולה על זה, לדבר על זה, לצעוק על זה, להתחזק בזה, ובקיצור לעורר בליבנו לבת אש סביב כל הנושא הזה, וכל זה לפחות בכדי שלא יתקררו העניינים אצלינו, ונוכל להמשיך לעמוד על עמדינו בחוזק ותוקף, כמו שכל אחד מבין שאם לא מדברים על איזה נושא במשך הרבה זמן, נשכחים היסודות ומתקררת ההתלהבות. לפחות פעם אחת בשנה נחוץ לנו לעשות את ההתעוררות על זה.

אברהם יצחק: אני שומע. זאת אומרת שבלי השבתות האלו פעם אחת בשנה, היינו יכולים ליפול ולהתרדר חס ושלום... נו, אז מה צריך לעשות בשביל זה? לשמוע דרשות? לקרוא את הגליונות שייצאו מן הסתם לקראת השבת? נו, זה אני מתכנן במילא לעשות...

משפיע: טוב מאוד. אז קודם כל רציני שתדע כמה זה נחוץ ומוכרח להמשיך הקיום שלנו, אבל עכשיו אני רוצה ללכת קצת הלאה. אני רוצה להסביר לך למה לדעתי זה כן שייך אליך! אני רוצה שתיגש לכל ההתעוררות בנושא הזה עם הרגשה שזה הולך להציל אותך! שזה בעצם כל הערבון שלנו שנוכל להשאיר ערליכע אידן להשם ולתורתו.

התלהבות של מלחמה!

אברהם יצחק: כן, אני מבין שכל הנושא של טכנולוגיה נחוץ מאוד מאוד. אבל מה כל זה קשור אלי? אני לא רואה את

עצמי בכלל בכיוון להמשך לכל הדברים האלו... זה אפילו לא מושך אותי... ברוך השם. אני לא רואה למה נחוץ לי לעורר את ליבי בהתלהבות גדולה? במילא אין לי כלום עם כל הנושאים האלו...

משפיע: ברוך השם שזכית שאין לך שום קשר לזה. אבל הבה אשאל אותך שאלה אחת - האם אתה מוכן למלחמה? אם יצוץ לך מאיזה מקום איזה נסיון אתה רואה את עצמך מספיק חזק? אתה מרגיש שיש לך מספיק כלים לעמוד בכל סוג של נסיון שיכול לבוא?

אברהם יצחק: מספיק חזק?... לכאורה... אני מקוה. אבל למה צריך לחשוב שגייע מלחמות ונסיונות גדולים? הולכים בדרך הישר, עושים את מה שרבותינו מורים לנו, מה שאסור הרי אסור, ואני לא מחפש לעצמי היתרים וקולות... אני לא רואה שאני צריך יותר מזה. למה אני צריך להתכונן למלחמה?

משפיע: אז דבר ראשון שאני רוצה להגיד לך שעצם הגישה הזאת היא הסכנה הכי גדולה! במלחמה הזו הסכנה הכי גדולה היא להיות שאננים ורגועים, להתהלך ברוגע בלי שום פחד, ואז מגיע הנסיון מהדלת האחורית, וכך בלי לשום לב, בלי להרגיש, אתה מוצא את עצמך בתוך נסיון ומלחמה חזקה שאם אתה לא מוכן לזה, אז רחמנא ליצלן...

אברהם יצחק: אז נדרש מכל אחד 'לא להיות רגוע'. מה פירוש לא להיות רגוע? מה אני צריך לעשות?

משפיע: כאן אני מגיע לנקודה השנית שרציני לומר לך. התפקיד שלך במצב שלך עכשיו הוא, להשריש בלבך ובקרבך סלידה חזקה ופחד מכל הכלים הטמאים למיניהם ומכל מה שמסתעף מהם! דווקא במצב שלך שאתה ב"ה כל כך רחוק ומוגדר מזה, יש לך עכשיו את ההזדמנות להשריש יותר ויותר בקרבך כמה זה טרף ומשוקץ, וכמה צריך לברוח מזה כמו מאש, וכמה צריך להיות חזק כנגד כל מי שרוצה לקרר ולהכשיל.

אברהם יצחק: והמשפיע טוען שזה בעצם מה שיכין אותי למקרה של נסיון ומלחמה?

משפיע: בוודאי. אבל אני רוצה שתבין שאני לא מדבר על איזה חשש רחוק או מקרה יוצא דופן. אני מדבר על המציאות הפשוטה שכל אחד ואחד פגש עמה: כל אחד ואחד מוצא את עצמו במצבים שבהם הוא צריך לעמוד חזק ולהתמודד מול הנסיון בנושא הטכנולוגיה. ואנקוט - רק לדוגמא - בדברים שיכולים להיות גם במצב שלך עכשיו, נניח שאתה נכנס לתנות כלשהיא או שאתה ממתין בתור לרופא ואתה מוצא את עצמך עומד ליד איזה ברנש שמספר בקול על איזה נייעס שענינו ראו רח"ל בכלי הטמא שלו וכמה אנשים עומדים ומאזינים לו בהתעניינות, וממך נדרש בעת הזאת פשוט לקום ולברוח מהמקום הזה, להתרחק מהברנש הזה כמה שרק אפשר, וכמובן מאליו שזה לא ממש נעים... זה עושה מצב שאתה פרומער, ושאתה צדיק יותר גדול מכל אלו שעדיין עומדים סביבו...

אברהם יצחק: זה באמת לא נעים...

משפיע: נכון, צריך לזה עזות פנים. צריך לזה חוזק גדול. והכל תלוי כמה אש יש לך! הכל תלוי בגישה שלך לזה. אם בוער בלבך אש קודש, אש של מסירות נפש שלא לחלל את קדושת הנפש שלך, תברח מזה כמו מאש, ולא יעניין אותך בכלל מה אנשים חושבים עליך, ומה כן מתאים ומה לא מתאים...

אברהם יצחק: אני נזכר באמת עכשיו שלפני כמה חודשים היה חתונה במשפחתינו, ובדיקו לידי בשולחן ישב איזה קרוב משפחה של סבי שליט"א, אחד כזה שהוא רחוק מאוד מהחינוך וההשקפה שלנו, וכמה פעמים במשך הסעודה הוציא את הכלי הטמא שלו, היה לי קשה מאוד עם זה, ובמשך כל הסעודה סובבתי את ראשי לכיוון השני, אבל

בעצם התביישתי לעמוד ממקומי ולעבור למקום אחר...

משפיע: זה מה שהתכוונתי. זה דוגמא יפה. כי מה שאנו רוצים הוא שיהיה בכל אחד מאתנו אש להבת שלהבת שתגרום לך לקום ולברוח תיכף ומיד בלי שום טענות ומענות! צריך להיות חזק ומושרש אצלינו פחד וסלידה מזה ברמה כזאת שלא נהיה מסוגלים בכלל לעמוד בד'אמות של כלי כזה. ובעצם נדרש עוד יותר מזה, צריך לעשות מה שרק יכולים בכדי למנוע את זה: כי אפילו אם אתה בעצמך לא היית מסוגל לעורר את הברנש הזה שלא יוציא את הכלי הטמא כאשר הוא בסביבה שלנו, היית לפחות צריך לגשת לאביך או לאחד מהמבוגרים ולבקשם שהם יעירו לו וימנעו ממנו לעשות זאת. כל זה מגיע רק כאשר יש אצלינו סלידה ופחד אמיתי מזה. והסלידה הזאת אינה מגיעה ממליה, צריך להשקיע זמן ומחשבה לחקוק את ההשקפה הנכונה וההרגשה הראויה הזאת. ובשביל זה טוב ונכון מאוד כשמיידים זמן מסוים בשנה בכדי לחקוק ולהשריש את זה בלבנו.

שלוש הבנות

אברהם יצחק: אז איך מעוררים סלידה בלב לזה? מה צריך לחשוב? מה צריך לעשות?

משפיע: אני נהנה שאתה מחלק את השאלה שלך לשתיה חלקים, מה לחשוב ומה לעשות. כי התפקיד שלנו הוא אכן בשתי החלקים האלו. החלק הראשון במחשבה הוא, לקלוט שהכלים האלו וכל המסתעף מזה הוא סכנת חיים ממש! זה הדבר הכי נורא והכי מסוכן שיכול לקרות ליהודי! כל מכשול בדברים האלו מסכן את כל חיי האדם הן בגוף והם בנפש ואפילו בממון ובחיי המשפחה. ואתה צריך לקלוט שזה סכנה לכל אחד ואחד ממש, אין ביטוח לאף אחד! ואין שום בן אדם שלא נתקל באיזה מקרה או מציאות שהכלים הללו מגיעים לפתחו.

וצריכים לקלוט שהדרך היחידה לשרוד ולעמוד במלחמה הזאת היא כאשר בורחים מזה כמה שרק שייך בלי שום בושא ועצלנות. וההתרחקות הזאת נובעת מההבנה הברורה שאפילו מכשול קטן או ראייה קטנה בכלים כאלו יכולים להזיק נוראות ממש, וממש לא שייך לסכן את חיי נשמתנו אפילו לא בספק ספקי. זה חלק המחשבה שמוטל עלינו, לעורר אש קודש וסלידה חזקה מכל העניינים האלו.

אברהם יצחק: ברור מאוד. בעצם יש כאן כמה חלקים. אלה, זה סכנת חיים גדולה מאוד. בית, הסכנה היא לכל אחד ואחד. גימל, שצריכים לברוח ולהתרחק בלי שום חשבונות.

משפיע: טוב מאוד. זה חלק המחשבה שהוא ההשקפה והגישה הנכונה לכל העניינים האלו. אבל חוץ מזה יש גם את חלק המעשה, והוא שנדרש מכל אחד מאתנו לחפש ולהוסיף עוד ועוד גדרים וסייגים. כי עיקר השמירה היא כאשר האדם שמור ומוגדר. ולכן על אף שאתה רואה את עצמך רחוק מכל סוג של כלי, נחוץ מאוד מאוד למצוא איזה קבלה שתרגיש את עצמך מוגדר וקשור אל הקדושה. כי כמו שכבר הזכרתי קודם אף אחד לא יודע איזה מלחמה ונסיון ממתין לו, ולא שייך במציאות לצנח במלחמה אם לא מוכנים. ובהו שאנו מגדירים את עצמינו ומוסיפים על עצמינו כל מיני קבלות וסייגים, אנו מאמנים את הכוחות שלנו למלחמה, וזה נותן בידינו כלי זיין לעמוד על כל צרה שלא תבוא.

אברהם יצחק: אני שומע. בעצם לא תכננתי בכלל לדבר על הנושא הזה, אבל שמעתי כאן כמה דברים חדשים בשבילי, ואני מאמין שבמשך השבוע כאשר אחשוב על מה שמעתי זה ייקלט יותר ויותר במוחי. ולכל היותר אם יהיה לי שאלות בנושא זה אשאל אי"ה בשבוע הבא.

משפיע: אדרבא. בעזרת השי"ת.

מוקדש לעי"ג הרד"ח ח"ד **אליהו** ב"ר **שמעון הכהן** ז"ל
מלפני כ"ו
חונתו והא"ח מרת **רבקה** בת'ר **נתן** ע"ה
נרבת בנחום ירידנו וחונתנו החשוב
הרד"ח ז"ל **שמעון שטיינבערג** שליט"א

מוקדש לעי"ג האה"ח מרת **חיה** בת'ר **אשר**
אנשי ע"ה **אליטמאן**
נרבת בנחום ירידנו חונתנו החשוב
אמונת שליט"א הרד"ח ז"ל **ישעי יואל פערל** שליט"א

נרבת
מנחם מענדל אייזנר שליט"א
הרד"ח ז"ל **ד"ר** **מנחם מענדל אייזנר** שליט"א
ד"ר מפעל יהודה ויהודה ששעתי
ד"ר שמחה נישאי בת'ר **למוט**
במתחם הענייני חן וחסידות ירידנו חונתנו החשוב

כרית מול טוב
שלוחה כוח לירידנו החשוב
אדרון ב"ר **זעליק אויש** שליט"א
הרד"ח ז"ל **ח'ר** **מנחם מענדל אייזנר** שליט"א
מחנכי חסידות הכנסים
ד"ר שמחה יודית בת'ר **למוט** טוב
במתחם הענייני חן וחסידות ירידנו חונתנו החשוב

את פניך ה' אבקש

האם עניין התפילה הוא לפעול ישועות? ובשביל מה האריכו חסידים הראשונים ושהו שעה אחת קודם התפילה? ולמה שלמות התפילה הוא דווקא כאשר שוכח מצרכיו שעליהם מתפלל?

בשביל גשמיות, זה דבר מאוס ומופרך מאד, ולכן תפילתו תועבה.

ג

שלמות התפילה - כשישכח מצרכיו שעליהם מתפלל

ומעתה אע"פ שסדר נוסח התפילה היא על בקשת צרכינו מכל מקום עיקר המבוקש בתפילה צריך להיות על ההתקרבות להשי"ת, והבקשות צריכות להיות כחלק מההתקרבות ולא כדברים העומדים לעצמם שזהו תועבה, וככל שיתעלה האדם במעלות ומדרגות התפילה, שוב היא עיקר מבוקשו רק על ההתקרבות, ואפילו הבקשות שבמילוי צרכיו יהא עיקר כוונתו ולמלאות חסרון השכינה למעלה, שממנה נשתלשלו חסרונות אלו למטה.

ואכן איתא מצדיקים ששלמות התפילה היא כאשר מרוב מחשבה בגדלות ה' ושמתנינו וקירבתנו הגדולה אליו, נשכח מכל המשאלות הגשמיות שבשבילם נכנסנו להתפלל. וכפי שכותב הרה"ק רמ"מ מוויטעבסק ז"ע כי כשהיה נעמד להתפלל ובאמצע התפילה שח על מה הוא ביקש להתפלל, אז הוא הגיע לתכלית של התפילה, ואז בודאי פעל בתפילתו.

כי המהות העיקרית של תפילה, הוא חיבור וקירבה לה'. אנו אמנם נגשים לשטוח את בקשותינו וצרכינו הגשמיים השונים, אך המהות העיקרית של התפילה, הוא עצם זה שאנו נעמדים לפני ה' ומתקרבים אליו. **זו היא הרי מציאות אשר כל יהודי יכול להרגיש, כי כשהאדם זוכה להרגשת קירבת ה' אמיתית, הוא מרגיש פתאום שלא חסר לו מאומה בחייו, כי כשהשי"ת מקור הטוב נמצא, הכל נמצא.** ואם כן כאשר האדם מוצא עצמו במצב של חסרון, שורש הדבר של מה שהוא מרגיש שחסר לו משהו, הוא רק כי חסר לו קירבת השי"ת, והראיה, שכשהוא מגיע לרגע של קירבת השי"ת הוא הרי מרגיש שלא חסר לו מאומה! **וזו היא אם כן מהות העבודה של תפילה, להשלים את החסרון שלנו ע"י קירבת ה', שהיהודי לא יסתפק עם המילוי הגשמי של החסרון, החסרון צריך להוביל אותו לקבל את הבורא כל עולמים בעצמו.** אכן מובן מאליו, כי כשהיהודי זוכה ליכנס בהיכל המלך, הוא כבר זוכה אגב אורחא לקבל את כל משאלותיו וצרכיו, כי הרי 'כלום חסר מבית המלך', אך המטרה שעמה היהודי צריך לגשת לתפילה, צריכה להיות רק לשם קירבת ה', והישועות כבר יבואו מאליהן.

וככל שאנו קולטים שכל המהות של תפילה היא עניין של קירבת ה', מבינים יותר את דברי המהר"ל עד כמה מופרך ומאוס גוש מצב כזה שכל התפילה נסובה רק סביב הבקשות הגשמיות.

נמצינו אומרים אם כן, כי בדברי הבעש"ט הק' האמורים, כי כל התפילות של יהודי צריכות להיות רק על מילוי חסרון השכינה, טמון כאן כל היסוד של עיקר המהות של תפילה. כי דברינו האמורים על הקירבת ה' שהיהודי צריך להגיע בתפילה, הם ממש תרגום דברי הבעש"ט הק', כפי שזה מתבטא לאנשים כערכנו. כי כשהנשמה באה להשלמה, ע"י הרגשה של קירבת ה', זה ממש מילוי חסרון השכינה ממש. והבעש"ט הק' מלמד אותנו כי לזה אנו צריכים לשאוף בתפילתנו, להתעסק עם השורש של החסרון, זה שהנשמה שלנו רחוקה מקירבת ה'; ובדרך ממילא יתקן החסרון הגשמי שאנו מרגישים, כאשר ניכנס להיכל המלך.

מעובד משיעורו של המשפיע הגדול ר' בן ציון אפל שליט"א

תפילות על ישועות ישראל וגאולתן.

ב

שיכור, תפילתו תועבה

ולביאור הדברים נקדים יסוד גדול שלמד רבינו המהר"ל (נתיבות עולם, נתיב העבודה פ"ב) ממה שאמרו חז"ל (עירובין טו.) "שיכור, תפילתו תועבה" - שמתנאי התפילה היא שבקשת מילוי צרכיו שהאדם שואל ומבקש בתפילתו יהיו בכוונה כדי שיוכל לעבוד את השי"ת וללמוד תורתו, אבל אסור שיהיו כל כולם לצורך עצמו וגופניותו, ולכן שיכור שהוא אדם ללא דעת, אדם שרק החלק הגופני והבהמי שלו פועל בו, ללא דעת המבדיל בין אדם לבהמה, וממילא כל בקשתו היא רק לצורך עצמו וגופניותו, תפילה כזו היא תפילה תועבה לפני המקום. כיון שכל כוונתו היא על עצמו ולצורך גופניותו. ומבאר שם המהר"ל שזהו גם כן ענין הפסוק (משלי כח) "מסיר אנו משמוע תורה, גם תפילתו תועבה", כי אדם הלז שמסיר אנו משמוע תורה, ואין לו עסק בעבודת השי"ת, ממילא תפילתו לצורך גופו לבד, ותפילה כזו תועבה היא לפני המקום.

ובאמת 'תועבה' היא גנות מאוד, והיא מורה על דבר מרוחק ביותר, כמו עריות המכונה בתורה תועבה, ורואים מזה כמה גרוע התפילה כשהיא לגמרי לצורך כוונת עצמו וגופניותו, שנחשב רח"ל כדבר זר לגמרי, וכמו עריות רח"ל.

אמנם הדברים יבוארו, על פי משל למה הדבר דומה לגביר גדול שהציעו לו הצעה נכבדת לבתו כלולת המעלות, ויושב לתהות על קנקנו של הבחור המוצע לבתו, ובתוך דבריו הוא שואל את הבחור דן: מה ראתי לרצות להיכנס לביתי להיות חתני, והיה באם הבחור דן יענה במלוא ההתלהבות: מה השאלה, אני נכנס לבית עשיר, יש פה לאכול לשתות כיד המלך, השוער מחזיק אותי על שולחנו... הרי כל בר דעת יבין כי נפשו של הגביר תצא מגיעול לשמוע תשובה כזו. לא כי איכפת לו להעניק לחתנו מכל טוב, הרי זהו כל כוונתו ועל דעת כן הוא נכנס לשידוך, אלא שמקודם הוא רוצה להרגיש קשר, ולכן הוא מצפה לשמוע איך שהבחור דן רואה ומעריך את המעלות האמיתיות של המשפחה העולים על כל סכף זוהב, ורוצנו להיות חלק ממשפחה מפוראת זו, ודווקא אז הוא ישמח להתקשר איתו, להכניס אותו אל ביתו ולהעניק לו מכל טוב. אבל כאשר כל כוונת הבחור לצלצל את ביתו ובתו של העשיר בשביל האנוכיות העצמיים שלו אין לך גיעול ותיעוב גדול מזה. ועל דרך זה ענין התפילה - היא ההתקרבות, וכלשון הכתוב "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו, כה' אלוקינו בכל קראנו אליו". ולכן כאשר אדם מתפלל להשי"ת הוא בעצם מבקש התקרבות אשר ממנו תוצאות חיים, וקירבה צריכה להיות שרוצים את הקירבה, ואין לך תיעוב גדול מזה שרוצה את הקירבה רק לצורך אנוכיותו והנאת עצמו, ולכן עיקר המבוש בתפילה צריך להיות 'את פניך ה' אבקש', והצרכים האישיים נטפלים אל העיקר.

ובזה גרוע יותר אדם המתפלל לצורך גופניותו מהאדם העוסק במעשה גשמי כאכילה ושתייה ואינו מכוין בכך לשם שמים, גם אם זו לא התכלית הראויה, זה עדיין לא 'תועבה', אך כאשר אדם בא לעשות מעשה רוחני עליון כזה של תפילה, והוא מוריד את זה לצורך גשמיות, זה ממש תועבה ומעשה בהמה! תפילה מוכרתת להיות רק בשביל עבודת ה' או למכשירי עבודת ה'; כמה שהגשמיות נחוצה בשביל הרחבת הדעת, אשר אז גם זה חלק מעבודת ה'. אך להתפלל כבהמה בלי דעת, על גשמיות

בספרים הקדושים מובא אימרא קדושה מרבינו הבעש"ט ז"ע על הפסוק: "ימלא ה' כל משאלותיך" וכך מפרש הבעש"ט הק' את הפסוק: "ימלא ה' זה צריך להיות 'כל משאלותיך', בכל משאלותיו תפילותיו ובקשותיו של יהודי הוא צריך לכוין רק למטרה אחת **שימלא ה'**, דהיינו ששמו יתברך יתמלא. כי כל החסרונות שישנם ליהודי, בבריאות, בפרנסה, ובכל פרט, כולם נובעים מהחסרון שיש בשכינה הק' שממנו תוצאות חיים, וכאשר השכינה הקדושה במילואה וטובה גם לנו התחתונים נשפע השפע הטוב בשלימות, אבל כאשר שכנינו בגלות ויש פגם וחסרון באורה, בהכרח שגם אנו התחתונים נהיה בגלות ובחסרון, ועל זה בא הבעש"ט הק' להדריכנו שבמקום שהיהודי יתעסק בתפילתו עם התוצאה, שהוא החסרון הגשמי שפגש אותו, יתעסק עם החסרון האמיתי שהוא החסרון שיש בשכינה הקדושה שהוא השורש של כל החסרונות.

א

תפילה: מילוי חסרון השכינה

ובפשטות נראה שדיבורים קדושים אלו הם דיבורים גבוהים השייכים לצדיקים שהם בדרגה כזו, שאין להם עוד כל עניין בחייהם לבד מחסרון השכינה הק', ובעצם דיבורים אלו אינם יסודות בעבודת התפילה, אלא יסודות בעבודת הצדיקים, שאין להם בעולמם אלא כבוד שמו ית'. כי פשטות גדר התפילה היא לפעול צרכינו, שנתפלל ונבקש על צורך נפשנו, ולפעול כל טוב, אלא שהצדיקים כבוד שמו ית' היא כל עולמם וכל טובתם, ולכן זהו עיקר תפילתם, אבל אנשים כערכנו עצם מילוי צרכינו היא המבוקש שלנו והיא היא צרכינו, ואותה אנו מבקשים.

אמנם דברי רבינו הבעש"ט הק' הן כעין דברי הוזה"ק הידועים (תיקוף ו) "צווחין בצלותין ככלבים הב ה' לנא מזוני וסליחה וכפרה וחיי וכו', ולית לון בוש אנפין, דלא אית מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזור שכינתיה לקובה" דאיהי מרחקא מיניה" (עוקים בתפילתם ככלבים הן תן לנו מזוני וסליחה וכפרה וחיים וכו' ואין להם בוש פנים, שאין מי שיקרא להשי"ת בתשובה, שיחזור השכינה שתשוב להתייחד עם קובה" שהיא עכשיו מרוחקת ממנו), ומדברי הוזה"ק משמע שהוא טענה ותביעה על כל יהודי שתפילתו יהא לצורך גבוה.

ובאמת דברים נפלאים מצינו להג"ר בפירושו "שנות אליהו" (על משניות מסכת ברכות) על המשנה "חסידים הראשונים היו שהיה שעה אחת ומתפללים, כדי שיוכנו לבם למקום" ומבאר שם שמה שמר'ו "כדי שיוכנו לבם למקום" אין הפירוש שיוכנו היטב את פירוש המילות והדיבורים שמצויים מפייהם, אלא הפירוש שהכוונם בתפילתם יהא לצורך המקום לצורך אביהם שבשמים ולא לצורך עצמם, וכתב שם 'שעיקר התפילה נתקנה לצורך השלמת ותיקון כנסת ישראל למעלה, ועל בקשת צרכי האדם נתקנה תפילת אלוקי צנור. כי רק אחר שכבר ביקשנו על העיקר, אז הזמן לבקש גם על הדברים הנטפלים (ומשמעות דבריו משמע שכן פירוש את פשט המשנה עצמו, ולא איהו רמז...)'

ובדברי קדשו נמצא שהכוונה לצורך גבוה היא חלק מגוף ענין התפילה ושלמותה, ולכן כאשר המשנה מבארת מהות התפילה ורוממותה שאין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש, מספרת המשנה את שלימות המדרגה של התפילה שהגיעו החסידים הראשונים שכל תפילתם היה בכוונה לצורך המקום. ומעתה דברי הבעש"ט הק' "ימלא ה' - כל משאלותיך" שייכים ומכוונים לכל יהודי בכל דרגה שהיא, ללמד אותנו את המהות של תפילה, וללא השיכות לעניין זה של **ימלא ה' - לכל יהודי** כפי דרגתו הוא - חסר בעצם שלימות עניין התפילה.

ובעצם יש לנו מהפיכה לכל מה שהורגלנו וידענו עד היום על התפילה, שהיא כפשוטה: לצעוק אל ה', על צרכינו ועל מצוקתנו, וכאן אנו רואים מהפסה"ק שיש כאן תכלית ומטרה אחרת לגמרי.

אלא שהדברים טעונים ביאור שהרי סוכ"ס כל סדר ונוסח התפילה שתיקנו אנשי כנסת הגדולה היא על בקשת צרכינו, ובאם היה כל עיקר התפילה רק לצורך השכינה לא היה צריך להיות רק תפילה 'ולירושלים עירך ברחמים תשוב' וכדומה

דשפיה / כללי וחיצו קודש ממאורי החסידות

ענוה פסולה גרועה יותר מגאווה, ואין שום עצה לשניהם רק לבקש מהשי"ת שיעזרהו

הרה"ק מהר"א מקאמאראנא ז"ע (נציב חסד ד, ד)

תורה לשמה בזמננו

כבר כמה שבועות שהוא מוטל על ערש דוי, המצב החמיר והידרדר מיום ליום ומשעה לשעה. מחלת ה'טיפוס' שתקפה את הגה"ק מהרש"ם מברעואן זי"ע בצעירותו הגיעתו עד לשערי מוות ממש.

הגה"ק שכב על מיטת חליו והנה בחלומו הוא רואה איך הוא ניצב לפני בית דין של מעלה, כאשר הדיינים דנים האם להמשיך את פתיל חייו של הגה"ק, או לקחתו ח"ו בטרם עת.

הדין נמשך לכאן ולכאן, ופסק הדין ניתן: הגה"ק יישאר למעלה ולא ימשיך לחיות!

שליח בית דין נטל את הגה"ק ויעף עמו באוויר להמשיך דרכו בעולם האמת, אך באמצע הדרך הגיע שליח בית דין שני וצעק להם שיחזרו לבית דין כיון שהם רוצים לדנונו שוב.

הם חזרו לבית דין. בפני בית הדין עמד יהודי בעל צורה, שמהרש"ם לא הכיר את מראה פניו, וטען בלהט כי אין שום הצדקה לפסק הדין. "האברך הזה הוא מתמיד עצום, הוא יושב ויגע בתורה יומם ולילה, ואינני מבין על מה יש לדנונו כאן".

המהרש"ם צפה בחרדה אחר מלאך אחד שענה "לימוד התורה שלו? אני יכול להפריח את כל התורה שהוא למד ברוח פיו. הוא הרי לא למד לגמרי לשמה".

הסניגור הקדוש המליץ בעד המהרש"ם בריתחא, "וכי גם בזמננו אתם עדיין מדקדקים בדברים אלו? אתם בוחנים את כל מי שיושב כל העת ולומד - האם הוא לומד 'לשמה' בשלימות?"

"האברך הזה מבטל מענייניו באכילה ושתיה והולך ללמוד תורת ה'" המשך הסניגור לטעון "ואתם, באורך הגלות המר הזה, עדיין מבקשים שלימוד התורה תהיה עם כל הכוונות לשמה?"

טענתו של הסניגור שנתברר לו שם, הלא הוא הרה"ק ר' אייזיקל זייטשנבער זי"ע, התקבלה בבית דין של מעלה, וגזר דינו של הגה"ק המהרש"ם נחתם לחיים.

על מיטתו שבעולם הזה התעורר מהרש"ם מחלומו ותתפעם רוחו. את דבר החלום שמר לעצמו ולא סיפרה לאיש.

בינתיים התגבר החוליו עוד יותר, ואחיו החסיד רבי יעקב מקאלאמייא זצ"ל הגיע לבקר. רבי יעקב ראה את מצבו הרע של אחיו הגה"ק המהרש"ם שכבר הפך לחולה מסוכן רח"ל, והוא נסע תיכף לרבו הרה"ק מזיטשוב זי"ע כדי להזכירו, מבלי שיידע מאומה על דבר החלום.

הרה"ק מזיטשוב ענה לרבי יעקב כי אל לו ממה לדאוג, "בקרוהו הוא יתפארו בגוף ובנפש, הלא שמו שלום, והוא יהיה 'שלום בשלום' שלום בממונו ושלום בתורתו". טעם תקופתו ומתפורר לו את הדברים".

כדברי הרה"ק מזיטשוב כן היה. תוך ימים מועטים התחזק הגה"ק ונתרפא כליל ממחלתו עד אשר חזר לאיתנו כימי קדם.

"עתה אסע לזידיטשוב" גמלה ההחלטה בלב הגה"ק.

המהרש"ם הגיע לזידיטשוב והתכוון להכנס אל הק"פ. דלת חדר הקודש נפתחה, מהרש"ם הציץ פנימה ונשאר עומד הלום בפתח. הוא הכיר בפני הרה"ק מזידיטשוב את הסניגור בעל הצורה שהליץ טוב בעדו בבית דין של מעלה.

"אתם לומדים בהתמדה?" פנה אליו הרה"ק כאשר שבה רוחו של מהרש"ם אליו, וברכו לשלום.

מקור: הדעה והדיבור

שמירת עינים למעשה

ג.

לגבי החלק השני, שכולל את המקומות שיצרו עלול לתקוף אותו - צריך לטכס עצות ותחבולות שלא להגיע לשם.

לדוגמא אם אדם מרגיש שברחוב צפוף פלוגי הוא נמשך להיכשל, בל יכניס עצמו לנסיון, משום שכבר אמרו חז"ל ש"בשעת יצר הרע לית דמדרכ ליה ליצר טוב", כשאדם כבר נמצא בתוך הנסיון, הוא מאבד את ישוב הדעת וכבר לא יכול לשקול במאזנים להתגבר על היצר. עליו להיות אפוא 'בורח מן העבירה', ולהשתדל בכל הכוחות שלא להגיע לאותו מקום.

ובענין זה צריך כל אחד לזהות את נקודות התורפה שלו, לפי יצרי ותכונותיו, אם זהו מקום מסוים כאמור, או לפעמים בזמן מסוים, או בקרבת אנשים מסוימים, שאז מתגרה בו יצרו - ומכל המקומות הללו יברח כמו מאש. וכאמור, החכמה היא לא להיכנס למצב ההוא, משום שלאחר שכבר נמצא באותו מקום זמן וכו', כבר אינו ברשות דעתו לשקול הדברים כהוגן.

ואם הוא מוכרח בהכרח גמור לעבור אותו הרחוב, וכדו' - הרי הוא צריך לעשות כל שצדק לברוח מן היצר. למשל: ללכת בשעות שקטות, בסמטאות צדדיות, או להוריד את המשקפיים, וכמובן להצמיד אוזניו לשיעור תורה (ראה הלן), וכל דרך שתבטיח שהוא לא יכנס לשדה הסכנה.

יש לדעת שזהו עיקר עבודת 'יראת שמים', אשר 'אין לו להקב"ה אלא יראת שמים בלבד' - וזהו ענין הגדרים והסייגים להתרחק מן האיסור עד הקצה, וכלשון חז"ל "סחור סחור אמרינן לנוירא, לכרמא לא תקרב".

ד.

החלק השלישי, שכולל את שאר המקומות בהם מתהלך האדם במהלך היום, הגם שאין לו שם נסיונות גדולים, דורש גם כן זהירות. וחסידים בשמירת עינים, בפרט בימינו שהרחוב כל כך מתאמץ למשוך עין ולבלבל.

וכל כך למה? משום שהקדושה היא יסוד כל היהדות, וחלול בשמירת עינים עלול להביא בקל רפיון בכל עניני קדושה, וכתוצאה מכך בכל עניני היהדות. אצל חסידים נהרו בשמירת עינים בתוספת קדושה והרחקה עד אין שיעור, משום שידעו שבמצוה זו מתחברים להקב"ה, כדברי חז"ל על הפסוק "תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תנצורנה", אימתי "לבך לי" כשעיניך שמורות ונצורות; וכלשון חז"ל "אמר הקב"ה: הב לי לבך ועיניך, ואנא ידעית דאת דילי". זהו כל היסוד שעליו נשען כל הבנין; ובאמת שורש חטא אדם הראשון היה כי התפלל מחוץ לגן עדן, כמבואר בזהר הקדוש. כל תוקף הרע וחסא עץ הדעת הכל מגיע מחוסר שמירת עינים.

ולמעשה זה אומר, שבכל פעם כשיוצאים לרחוב - צריכים להיות בתנועה של שמירת עינים, ועוד יותר מכך בחיבור פנימי חלופי. כי אם האדם אינו מחובר למשהו אחר, בדרך מילוא עיניו ברוחות לכל צד. אבל כשהוא עסוק בלימודו ובמחשבתו, הוא לא רואה מה קורה ברחוב. לכן לפני שיוצאים מלת הבית צריכים להכין בראש איוז סוגיא טובה להתבוננות, או מסכת משניות לשינון, או אפילו נושא של חול שצריך להעמיק בו. כיום עם ריבוי האפשרויות, רצוי להצמיד אוזניים לנגן או לפלאפון ולשמע שיעור תורה שהנפש נמשכת אחריו. זה גורם שהאדם נמצא כל כולו במקום אחר, צמוד לדברי המגיד שיעור. גם

שאלה:

בימי השובבי"ם האלה רגילים לשמוע הרבה דרשות אודות גודל חובת שמירת עינים, אולם בדרך כלל אין מפרטים כראוי פרטי הדברים, וכך נתבלבלתי לגמרי ולא מצאתי ידי ורגלי מה כן ומה לא. אמחמ אם ותוכלו לפרט לי קצת עבודה זו?

תשובה:

קשה להקיף נושא שלם בפירוט, אבל נתייחס לעיקרי סוגיא זו בפירוט, שהמה יעמידו בעז"ה סדר עבודה ברור.

א.

לכל לראש חייבים להבהיר נקודה חשובה:

צריכים לשמור את העינים לא רק בגלל ש"עין רואה לב חומד"!! זה לא רק גדר כדי שלא לבוא לחטא! גם העינים הוא לא רק משהו שעלול להביא פגמים עוד יותר גדולים! שאם תחשוב כך, אזי יאמר לך אדם שהיצר שלו אינו בוטר כל כך, או שהוא התרגל כבר... ולכן צריכים לדעת שפגם העינים הוא פגם בכל שהוא פגם!

כמו כל איסור דאורייתא, הרי שעצם העבירה על האיסור, זה כבר הפגם - כמו כן ב"לא תתורו אחר עיניכם", אין הפגם משום שראית העין עלולה למשוך לחטא, אלא משום שעצם טומאת העין היא חטא. הקב"ה נתן לנו כח הראיה משום שהוא רוצה שנשתמש בו לראות באור פני מלך, ואם משתמשים עם זה לדברים שהתורה אוסרת - זה עצמו הפגם! זהו פגם שיתחבב, פגם בכח הראיה, ופגם בכח המחשבה המחשב בראיה זו.

אלא שבנוסף לעצם הפגם בעין - יש גם פגמים שמשתלשלים ובאים כתוצאה ובעקבות פגם זה. ובכגון דא אמרו חז"ל "עין רואה לב חומד וכלי מעשה גומרים", לומר לנו שחומר פגם העין הוא לא רק מצד עצמו, אלא הוא מוסיף חטא על פשע וגורר בעקבותיו פגמים נוספים. אך כאמור, פגם העין כשלעצמו אינו דווקא בגלל שיש לכך תוצאות, ולכן יש להיזהר אף ממנו כשלעצמו.

ב.

כשנכנסים לפרטי הדברים, אודות מקומות שהאדם צריך לשמור בהם עיניו, אפשר לחלק את זה לשלושה חלקים: א. מקומות שהם בוודאי איסור. ב. מקומות שהוא יודע שיצור עלול למשוך אותו. ג. שאר מקומות, בכלל בלכתו ברחוב.

ובכן, החלק הראשון, שכולל את המקומות שהם בוודאי איסור, לשלם כשמגיעים לו עבודה שיש בה וודאי ראיות אסורות - הרי אין שום חילוק בין זה לכל מעשה איסור. כשם שלא יעלה הדעת שחילל שבת רח"ל, כך לא יעלה על הדעת שיעבור על איסור מפורש בשמירת עינים, ובמקום כזה על האדם לקיים "בכל מאודך", ואף אם ביכולתו להרוויח הון רב, צריך לעזוב את העבודה המכשילה.

ואם כבר נקלע למקום כזה, הרי הוא צריך לעשות כל הפעולות המזרחות שבעולם ובלבד שלא יעבור על איסור תורה, אם זה לברוח מן המקום, ואם זה לסגור את העינים אף שזה נראה מוזר מאוד, ועל כך נאמר "מוטב שאהיה שוטה כל ימי ואל אהיה רשע שעה אחת לפני המקום". כללו של דבר שבכונן דא, במעשה איסור ברור, אסור לעשות שום חשבונות, וכל חשבון מעמד כבוד וכסף לא יכול לתפוס מקום, שעה שמדובר באיסור גמור.

ואדם צריך להיות מוכן לזה, שאם ח"ו יבוא אליו נסיון כזה, יתגבר אליו בכל מצב שהוא.